

Kultur og Fritid – hele tiden

**Handleplan nr. 8:
Kultur og Fritid – hele tiden
Kultur- og Fritidsforvaltningen
Københavns Kommune
Forår 2013**

Kultur og Fritid – hele tiden

”Der skal arbejdes med øget åbningstid og nemmere adgang til Kultur- og fritidsfaciliteterne. Øget tilgængelighed skal sikres via nøglekorts- og mobil løsninger, et styrket samarbejde med brugerne af anlæggene samt sammentænkning af institutioner og funktioner.”

(Kultur og Fritidspolitikken 2011-2015)

Baggrund

Kommunens indbyggertal vil i de kommende år stige markant, og der vil som følge heraf blive efterspurgt flere kultur og fritidstilbud. Når kommunen skal imødekomme den stigende efterspørgsel, kan det f.eks. ske ved at give private og kommercielle initiativtagere mulighed for at etablere sig og drive kulturtilbud i byen. Derudover vil der være et stigende behov for adgang til de kommunale kultur- og fritidstilbud.

Samtidig er der i en tid med begrænsede driftsressourcer fokus på produktivitet i de eksisterende kommunale tilbud – forstået som flere og bedre tilbud for samme eller færre ressourcer.

Lokaler og anlæg udgør en vigtig ramme for kulturelle og sociale aktiviteter, ligesom der er bundet store ressourcer i dem – disse ressourcer kan anvendes endnu bedre end i dag.

Der skal være fokus på brugervenlige løsninger og inddragelse af brugerne for at udfordre vanetænkning og eksisterende praksis. Inddragelse af brugerne kan være en vej til fleksible og ressourceoptimerende løsninger i videre omfang end kommunen selvstændigt har mulighed for at gennemføre.

Folkeoplysningsområdet udgør - sammen med det øvrige foreningsområde - en grundsten i det demokratiske liv. Det indebærer, at KFF ved tildeling af lokaler prioriterer folkeoplysende foreninger først. Men foreningsformen er udfordret, når det gælder aktiviteter for unge og voksne. Der bør udvikles en praksis, som giver flere mulighed for fleksibel anvendelse af kommunale lokaler.

Eksisterende åbningstider afspejler i vidt omfang brugernes efterspørgsel, men der er også en iagttagelse om, at ydertimer på idrætsanlæggene kan udnyttes bedre.¹

¹ Jf. Facilitetsundersøgelsen i KFF, forår 2013

Forudsætninger og principper

Der er behov for at se på tilgængeligheden med friske øjne fordi:

- Arbejdstiden og fritidens placering over døgnet er i forandring. Vi gør ikke alle de samme ting på samme tidspunkt.
- Individuelle aktiviteter vinder frem på bekostning af kollektive aktiviteter, og borgerne har i mindre grad lyst til at forpligte sig over længere perioder.
- Selvorganiserede fællesskaber med løsere struktur end traditionelle foreninger vinder frem, og fællesskaberne indtager i stigende grad nye arenaer for deres aktiviteter. De nye fællesskaber ønsker at benytte kommunale faciliteter, og det antages, at der er vilje til at betale for denne benyttelse.

Når Københavns Kommune skal udvikle tilgængeligheden, skal der være fokus på:

- Differentierede løsninger som både retter sig mod det traditionelle foreningsområde samt mod nye og løst strukturerede fællesskaber.
- Fleksible og brugervenlige løsninger som f.eks. anvendelse af mobile enheder som platform til formidling af ledige tider, udlevering af adgangskoder og betaling.
- Omkostningsbevidsthed, der sikrer højere udnyttelse af lokaleressourcerne
- Teknologiske løsninger (elektroniske adgangssystemer og automatisering af energistyring) for at fremme fleksibilitet og omkostnings-effektive løsninger.

Handleplanen identificerer fem forslag til indsatser, som kan medvirke til at øge adgangen til kultur- og fritidsforvaltningens faciliteter betydeligt. Indsatserne er udvalgt blandt mange mulige indsatser, som i takt med befolkningstilvæksten løbende bør vurderes og sættes i værk. Blandt andet bør der fremadrettet tages højde for, at ikke kun KFFs faciliteter, men hele Københavns Kommunes lokaleressourcer kan bringes i spil. Når der gennemføres forandringer vil eksisterende praksis blive udfordret. F.eks. kan gratis lokaleadgang (som f.eks. til bibliotekernes mødefaciliteter) have konsekvenser i forhold til de institutioner, som har indtægtsdækket virksomhed gennem lokaleudlejning.

Der blev i foråret 2013 gennemført en facilitetsundersøgelse på KFFs institutioner. Resultaterne har givet anledning til forslag om en række initiativer, der kan fremme en bedre udnyttelse af lokaler og anlæg. Handleplanens indsatser ligger i forlængelse af dette.

Handleplanens indsatser

1. Etablering af selvbetjent adgang på yderligere 7 KFF institutioner - fase III.
2. Etablering af udvidet åbningstid og brugerstyret adgang på udendørs badeanlæg.
3. Gennemførelse af forsøg med udvidelse af selvbetjent adgang på allerede selvbetjente biblioteker kl. 7-8 og kl. 22-24 for at afdække behovet blandt brugere/borgere.
4. Udvikling af incitamentsstrukturer for øget anvendelse af faciliteter.
5. Udarbejdelse af en samlet kommunal strategi for investeringer i elektroniske adgangssystemer og intelligent energistyring.

1. Selvbetjent adgang - fase III

KFU afsatte i 2012 i alt kr. 12 mio. kr. til etablering af udvidet og selvbetjent adgang på i alt 27 af KFFs faciliteter (fase I og II).

Formålet var at give borgerne adgang til kultur- og fritidsinstitutioner på tidspunkter, hvor institutionerne ikke er bemandede. Derved får københavnernes udvidet service, ligesom KFF udnytter sine ressourcer bedre.

Med fase III videreføres intentionen og der etableres adgang til yderligere 7 institutioner:

Biblioteker: Hovedbiblioteket, Blågaard Bibliotek, Øbro Bibliotek

Kulturhuse: Kapelvej 44 (salen), Støberiet, Kulturhuset Tomsgårdsvej 35 og Indre By Kulturhus.

Økonomi:

Der anbefales afsat:

- Anlægsbevilling på 5,9 mio. kr. i budget 2014.
- Driftsudgifter til bl.a. vagt, rengøring og energiforbrug, systemdrift m.v. afholdes indenfor KFF's driftsramme.

2. Udvidet åbningstid og brugerstyret adgang på udendørs badeanlæg

Ved de udendørs badeanlæg på Islands Brygge, Fisketorvet og Sluseholmen efterspørges der en forlængelse af sæsonen og en mulighed for udvidelse af åbningstiden på udvalgte dage.

Behovet varierer og er påvirkeligt af vejrliget, men gennemgående er der en stigende interesse for at benytte anlæggene i yderperioderne af den hidtidige sæson.

Der anbefales derfor:

- a) En udvidelse af badesæsonen, således at den bemandede badesæson på alle tre havnebade igen strækker sig fra 1. juni til 30. august.
- b) Igangsættelse af forsøg, som gør det muligt for havnebadene med kort varsel og afhængigt af vejret at udvide åbningstiden på udvalgte dage. Aktiviteten skal efterkomme efterspørgsel i særligt varme perioder samt afdække behov og brugsmønstre blandt byens borgere og brugere.
- c) det undersøges, om der blandt brugere er interesse og grundlag for brugerstyret adgang til de udendørs badeanlæg udenfor den offentlige åbningstid, således at f.eks. sommerbadeforeninger har adgang til anlægget uden bemanning (som det kendes fra vinterbadeklubberne).

Økonomi:

a. Der afsættes en driftsbevilling på kr. 340.000 kr. pr. år i budget 2014.

b. Der afsættes 50.000 kr. pr. år til udvidelse af den daglige åbningstid på udvalgte dage. Udgiften afholdes indenfor KFFs egen ramme.

c. Der igangsættes udviklingsarbejde for at undersøge mulighederne for brugerstyret adgang. Udgiften afholdes indenfor KFFs egen ramme.

3. Forsøg med udvidelse af selvbetjent adgang fra 7-8 og 22-24 på allerede selvbetjente biblioteker

I løbet af 2013 gives borgerne selvbetjent adgang til de fleste biblioteker i tidsrummet ml kl. 8 - 22. Dette sker blandt andet på baggrund af et pilotprojekt, som tidligere er gennemført ved to biblioteker. Den udvidede åbningstid har betydet, at nye grupper er begyndt at benytte bibliotekstilbuddet.

Pilotprojektet har derudover vist, at borgerne gerne vil benytte bibliotekstilbuddet frem til kl. 22, og da merudgiften ved at udvide tilbuddet yderligere fra f.eks. 7-24 er begrænset, bør åbningstiden justeres for ad den vej at undersøge, om der er et behov for yderligere en generel udvidelse af åbningstiden.

Der gennemføres forsøg med en udvidelse af selvbetjent adgang fra kl. 7-8 og 22-24 på 2-3 institutioner.

Økonomi:

- Merudgifter (belysning, tillæg i forbindelse med vagtordning, ændring af rengøringstidspunktet m.v.) finansieres indenfor KFFs egen ramme.

4. Udvikling af incitamentsstrukturer for øget anvendelse af faciliteter

Erfaringerne fra KFFs facilitetsundersøgelse, gennemført i foråret 2013, viser blandt andet, at benyttelsesgraden for betalende brugere er højere end for ikke betalende. Der kan være flere årsager til, at en forening ikke benytter en tildelt tid - udekampe, sygdom hos træner etc.

Set fra et kommunalt perspektiv er der gode grunde og en pligt til at stille kommunale lokaler gratis til rådighed for godkendte folkeoplysende foreninger, men der er også gode grunde til at udnytte den tid, som foreningerne af den ene eller anden grund alligevel ikke benytter. Det kan f.eks. være til selvorganiserede grupper, som gerne vil benytte og betale for at bruge disse tider.

KFF bør fortsat have fokus på, om der gennem nye incitamentsstrukturer kan skabes modeller, som økonomisk (eller på anden måde) "belønner" de foreninger, der rettidigt afmelder en tildelt bane/lokale og derved giver mulighed for, at faciliteten kan frigives til andre brugere for en periode eller blot for en enkelt gang.

F.eks. kunne der arbejdes med et belønningssystem til foreninger, der "afbooker" tildelte lokaler/baner, således at nye private brugere – mod betaling – får adgang til lokalerne, og at beløbet eksempelvis kommer den "afgivende" forening til gode.

Det foreslås, at

- der på institutionsniveau arbejdes med udvikling af økonomiske incitament, der kan motivere foreninger til rettidig "afbooking" af lokaler/baner med henblik på bedre kapacitetsudnyttelse.

Økonomi:

- Der træffes principbeslutning om, at KFF fortsat udvikler økonomiske incitament for "afbooking" af tildelte lokaler.

5. Strategi for elektroniske adgangssystemer og intelligent energistyring

Københavns Kommune råder over en meget stor ejendomsportefølge, som kan udnyttes bedre, hvis borgerne gives selvbetjent adgang. Kommunen fornyer til stadighed sin ejendomsportefølge gennem moderniseringer og nyanskaffelser, og der anskaffes løbende elektroniske systemer til styring af adgang og energiforbrug. Derudover vil det i forbindelse med det videre arbejde med "samlokalisering" i Københavns Kommune, være oplagt at arbejde systematisk med adgangs- og energistyringssystemer.

I takt med at borgerne gives selvbetjent adgang, bør der supplerende indføres intelligent energistyring, således at eksempelvis lyset kun er tændt, når der er aktivitet i et lokale m.v.

Der eksisterer i dag ikke en samlet strategi for anskaffelse af adgangs- og energistyringssystemer, hvilket medfører begrænsninger og ressourcespild.

I lyset heraf anbefales det,

- at der for hele KK udarbejdes en strategi for anskaffelse af elektroniske adgangs- og energistyringssystemer i forbindelse med nybyggeri og renoveringer samt igangsættelse af prioriteret og behovsbestemt fornyelse af allerede eksisterende anlæg, dér hvor potentialet er størst.

Økonomi:

- Anlægsbevilling på 5 mio. kr. i budget 2014 til udarbejdelse af strategi samt påbegyndelse af udskiftning af eksisterende låse/adgangssystemer.